

СТАНОВИЩЕ

От: *доц. д-р Ивайло Христов Иванов*
Лесотехнически университет, факултет „Горско стопанство”
Професионално направление: 3.7. Администрация и управление
Научна специалност: Икономика и управление

Относно: *дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор” по научна специалност „Икономика и управление (индустрия)”, професионално направление 3.7. Администрация и управление, към катедра „Бизнес мениджмънт и маркетинг” на Стопанския факултет в Югозападен университет „Неофит Рилски“, Благоевград.*

Автор на дисертационния труд: *Анита Димитрова Кюрова-Калпакова*
Тема на дисертационния труд: *Иновативното предприемачество в малкия бизнес в условията на дигитална трансформация*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд, съгласно Заповед №377/11.02.2026 г. на Ректора на Югозападен университет „Неофит Рилски“, Благоевград.

1. Информация за докторанта

Докторантката се е обучавала по докторска програма към катедра „Бизнес мениджмънт и маркетинг” на Стопанския факултет в ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград по научна специалност „Икономика и управление (индустрия)” съгласно Заповед на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ №62/25.01.2022 г. Обучението е осъществено в редовна форма в периода от 20.01.2022 г. до 19.01.2025 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Рецензираният дисертационен труд е в обем от 209 страници без приложението. Структурно е разделен на увод, три глави, заключение, списък с използваната литература и приложение. Списъкът с използваната литература включва 365 източника, от които 331 на английски език. Работата е онагледена с 40 таблици и 79 фигури. Цитирането на

използваната литература, фигури и таблици е коректно в изложението на дисертацията. Дисертационният труд е с индекс на сходство с чужди трудове от 5%.

Дисертационният труд представя актуален проблем, свързан с влиянието на дигиталната трансформация върху иновативното предприемачество на малкия бизнес.

Докторантката си поставя ясна и реалистична цел *„да се оцени състоянието на дигиталната трансформация и иновативното предприемачество в малкия бизнес в България, да се установят проблемите и да се предложат препоръки за решаването им”*, за чието постигане точно и коректно формулира пет изследователски задачи.

Предметът на изследването е конкретен и е фокусиран върху *„състоянието на иновативното предприемачество и дигиталната трансформация в малкия бизнес и влиянието на дигиталната трансформация за неговото иновативно развитие”*.

Обект на изследване е *„иновативното предприемачество във връзка с дигиталната трансформация на малкия бизнес”*.

Докторантката използва разнообразни източници на информация и подходящи научни методи, за да провери ясно дефинираната и подлежаща на проверка изследователска теза, че *„съществува тясна връзка между иновативното предприемачество и дигиталната трансформация, при което дигиталната трансформация стимулира развитието на иновативния потенциал на малкия бизнес”*.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

В първа глава „Теоретични постановки на малкия бизнес и иновативното предприемачество” докторантката систематизира научните достижения в проучванията на същността, особеностите и характеристиките на малкия бизнес, ролята на предприемачеството в малкия бизнес и същността, особеностите и моделите на иновативното предприемачество.

Във втора глава е проучена дигиталната трансформация като се проследява нейната еволюция и развитието на теоретичните подходи за изследването ѝ. Разглежда се спецификата на дигиталните технологии, стратегическите цели и факторната обусловеност на дигиталната трансформация и дигитализацията като предпоставка за развитие на иновативно предприемачество в малкия бизнес.

В трета глава са представени резултатите от емпирично изследване на дигитална трансформация и иновативното предприемачество в малкия бизнес в България чрез анкета, разработена от авторката, чиято формата е представена в приложението на дисертацията. Докторантката чрез анализ на резултатите и прилагане на икономико-статистически методи проверява четири хипотези, доказва изследователската теза, дефинирана в увода на разработката. Извежда осем проблема и предлага седем препоръки за решаването им.

Дисертацията завършва със заключение, в което са направени изводи и са представени насоки за бъдещи изследвания.

Дисертационният труд е разработен на високо научно равнище. Използвани са значими научни литературни източници и подходящ инструментариум. Отделните части дисертацията са относително добре балансирани и разработени задълбочено. Резултатите от проведеното изследване са представени ясно и коректно и са анализирани правилно и задълбочено. Успешно са изпълнени поставените задачи. Постигната е, дефинираната в увода, цел на разработката.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приемам формулираните от дисертанта приноси за:

- систематизирани и обобщени теоретични виждания за същността и особеностите на малкия бизнес, предприемачеството в него, иновативното предприемачество и дигиталната трансформация;
- установената и обоснована теоретично и практически връзка между иновативното предприемачество и дигиталната трансформация;
- разработения от автора инструментариум за анализ и оценка на иновативното предприемачество и дигитална трансформация;
- направен преглед и оценка на дигиталната трансформация върху иновативното развитие на малкия бизнес в България;
- идентифицираните проблеми и дефинираните препоръки за дигитално развитие на иновативен малък бизнес.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторантката изпълнява изискването да популяризира резултатите от проведените изследвания по дисертацията като представя списък с четири самостоятелни публикации, две от които са статии в научни списания, индексирани във вторични бази данни, а две са доклади в сборници от конференция. Броят на публикациите и участието на

докторантката в тях изпълняват националните минимални критерии за придобиване на образователната и научна степен „доктор”. Съдържанието на публикациите представя съществени и значими резултати от изследванията, което не поражда съмнения относно авторството на дисертационния труд .

6. Оценка на автореферата

Представеният за рецензиране автореферат отговаря на техническите изисквания. В него са систематизирани и обобщени основните моменти, резултати и изводи от изследването в дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Бележки по дисертацията:

- В увода на дисертация и в Глава 3 в 1. Методология на изследването не са изброени изчерпателно използваните научни методи. Не е посочено използването на проверка на хипотези.
- Номерацията на частите в главите може да бъде подобрена като започва с номера на главата, така както е направено с номерацията на фигурите и таблиците.
- Наименованията на фигурите е по-подходящо да са под графичното изображение, а не над него.
- Отделните глави на дисертацията не завършват с ясно представени изводи.
- Не достатъчно добре е описано емпиричното изследване на стр. 117 и обосновано твърдението за представителност на извадката.
- Емпиричното изследване би било по-пълно, ако в него бе включен въпрос за областта, в административно-териториален аспект, на извършване на основата икономическа дейност на анкетираните.

Въпрос към докторантката:

- Съществува ли връзка между използваните дигитални инструменти и сферата на икономическа дейност?

8. Заключение

Считам, че представеният дисертационен труд на тема „Иновативното предприемачество в малкия бизнес в условията на дигитална трансформация ”, разработен от Анита Димитрова Кюрова-Калпакова, е в професионално направление 3.7 „Администрация и

управление”, научната специалност е „Икономика и управление (индустрия)”, в област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки”.

Докторантката е осъществила собствено научно изследване, получила е оригинални научни факти, които са ѝ позволили да направи аргументирани анализи и обобщения. Дисертацията е изградена по възприетите правила, с рационална и логична концептуална рамка – формулиран е икономически проблем, определени са обект, предмет, цел, задачи и теза, които обуславят научното изследване и предполагат получаването на надеждни резултати, на основата на които се направени анализи, обобщения и препоръки. В този смисъл изследването е цялостно и завършено.

Дисертацията отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, на правилника за неговото прилагане и на специфичните изисквания на Югозападен университет „Неофит Рилски“, Благоевград.

Това ми дава основание с пълна убеденост да предложа на членовете на Научното жури да присъдят Анита Димитрова Кюрова-Калпакова образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 3.7 Администрация и управление, научна специалност „Икономика и управление (индустрия)”.

София, 09 март 2026 г.

Подпис:

доц. д-р Ивайло Иванов

OPINION

By: Assoc. Prof. Dr. Ivaylo Hristov Ivanov
University of Forestry, Faculty of Forestry
Professional field: 3.7. Administration and Management
Scientific field: Economics and Management

Regarding: a dissertation for acquiring the educational-scientific degree 'Doctor' in the scientific field on *Economics and Management (Industry)*, professional field 3.7. *Administration and Management*, at the Department of Business Management and Marketing, Faculty of Economics at the *Neofit Rilski South-West University, Blagoevgrad*

Author of the dissertation: *Anita Dimitrova Kyurova-Kalpakova*
Topic of the dissertation: *Innovative Entrepreneurship in Small Business in the Conditions of Digital Transformation*

The opinion was prepared according to an order of the Rector of the Neofit Rilski South-West University No 377/11.02.2026.

1. Information about the PhD student

The full-time PhD student studied under the doctoral program on *Economics and Management (Industry)* at the Department of Business Management and Marketing, Faculty of Economics of *Neofit Rilski South-West University*, in according to an order of the Rector of *Neofit Rilski South-West University* No. 62/25.01.2022. The training was carried out during the period from 20.01.2022 to 19.01.2025.

2. General characteristics of the dissertation

The peer-reviewed dissertation is 209 pages, excluding the appendix. It is structurally divided into an introduction, three chapters, a conclusion, a list of references and an appendix. The list of reference includes 365 sources, of which 331 are in English. The dissertation is illustrated with 40 tables and 79 figures. The citation of the used references, figures and tables is correct in the thesis dissertation. The peer-reviewed dissertation has a similarity index with other references of 5%.

The dissertation presents a contemporary problem related to the impact of digital transformation on innovative entrepreneurship in small businesses.

The dissertation aims to 'assess the opinion on digital transformation and innovative entrepreneurship in small businesses in Bulgaria, in order to identify

the problems and propose solutions to them’, for which the PhD student achieves five clearly and correctly formulated research tasks.

The subject of the study is specific and focuses on ‘innovative entrepreneurship and digital transformation in small businesses and the impact of digital transformation on their innovative development’.

The object of the study is ‘innovative entrepreneurship in relation to the digital transformation of small businesses’.

The PhD student uses a variety of information sources and appropriate scientific methods to verify the clearly defined research thesis that ‘there is a close link between innovative entrepreneurship and digital transformation, whereby digital transformation stimulates the development of the innovative potential of small businesses’.

3. Evaluation of the obtained scientific and applied scientific results

The PhD student systematizes the scientific achievements in the studies of the essence, features and characteristics of small business, the role of entrepreneurship in small business and the essence, features and models of innovative entrepreneurship in the First chapter *Theoretical statements of small business and innovative entrepreneurship*.

In the second chapter, the PhD student studies digital transformation by tracing its evolution and the development of theoretical approaches to its study. She examines the specificity of digital technologies, strategic goals and factor conditions of digital transformation and digitalization as a prerequisite for the development of innovative entrepreneurship in small business.

In the third chapter, there are presented the results of an empirical study of digital transformation and innovative entrepreneurship in small businesses in Bulgaria through a survey developed by the author. The PhD student, through analysis of the results and application of economic and statistical methods, tests four hypotheses, proves the research thesis defined in the introduction of the dissertation. She identifies eight problems and offers seven recommendations for solving them.

The dissertation ends with a conclusion, in which conclusions are drawn and directions for future research are presented.

The dissertation work is developed at a high scientific level. Significant scientific literary sources and appropriate tools have been used. The individual parts of the dissertation are relatively well balanced and developed in depth. The results of the conducted research are presented clearly and correctly and have been correctly analyzed. The goal of the work has been achieved. The tasks set have been successfully completed.

4. Evaluation of scientific and applied scientific contributions

I accept the contributions formulated by the PhD student for:

- systematized and generalized theoretical views on the essence and features of small business, entrepreneurship in it and innovative entrepreneurship and digital transformation;
- the established and substantiated theoretical and practical relationship between innovative entrepreneurship and digital transformation;
- a toolkit developed by the author for analysis and assessment of innovative entrepreneurship and digital transformation;
- a review and assessment of digital transformation on the innovative development of small business in Bulgaria;
- the identified problems and defined recommendations for digital development of innovative small business.

5. Publications related to the dissertation

The PhD student fulfils the requirement to popularize the results of the research conducted on the dissertation by a list of four publications, two of them are articles in scientific journals indexed in secondary databases, and two publications are included in conference proceedings. The number of publications and the PhD student contribution in them meet the national minimum criteria for acquiring the educational and scientific degree ‘doctor’. The content of the publications presents substantial and significant research results, which does not raise doubts about the authorship of the dissertation work.

6. Summary of the dissertation

The peer-reviewed summary of dissertation meets the technical requirements. It systematizes and summarizes the main results and conclusions of the conducted research in the dissertation.

7. Critical remarks, recommendations and questions

Remarks:

- The Introduction and Chapter 3, 1 Research methodology of dissertation do not exhaustively list the scientific methods used. The use of hypothesis testing is not indicated.
- The numbering of the parts in the chapters could be improved by starting with the chapter number, as is done with the numbering of figures and tables.
- The names of the figures are more appropriate to be below the graphic image, not above it.
- The individual chapters of the dissertation do not end with clearly presented conclusions.

- The empirical study on page 117 is not sufficiently well described and the claim for representativeness of the sample is not substantiated.
- The empirical study would be more complete if it included a question about the region of the respondents' main economic activity.

Question:

- Is there a link between the digital tools used and the sphere of economic activity?

8. Conclusion

I believe that the presented dissertation on the topic *Innovative Entrepreneurship in Small Business in the Conditions of Digital Transformation*, written by Anita Dimitrova Kjurova-Kalpakova, is in the professional field 3.7 *Administration and Management*, the scientific specialty is *Economics and Management (Industry)*, in the field of higher education 3 *Social, Economic and Legal Sciences*.

The PhD student has carried out his own research, has received original scientific facts that have allowed him to make well-grounded analyses and summaries. The dissertation meets the adopted criteria, has a rational and logical conceptual framework – an economic problem is formulated, the object of study, objectives, goal and tasks and thesis are explained and served as basis for that has led to reliable results, used to conduct on which analyses, make summaries and recommendations. In this sense, the study is comprehensive and complete.

The dissertation meets the requirements of the Law for development of the academic staff in the Republic of Bulgaria, the regulations for its implementation and the specific requirements of the *Neofit Rilski* Southwestern University, Blagoevgrad.

This gives me the reason to believe with full conviction to recommend to the members of the Scientific Jury to award Anita Dimitrova Kjurova-Kalpakova the educational and scientific degree ‘*Doctor*’ in the professional field 3.7 *Administration and Management*, scientific field on ‘*Economics and Management (Industry)*’.

Sofia, March 9, 2026

Signature:

Assoc. Prof. Dr. Ivaylo Ivanov